

ОСОБЛИВОСТІ АНТИБУЛІНГОВИХ КОМПЕТЕНЦІЙ
У ПІДЛІТКОВОМУ ВІЦІ

*К. М. Фаворова, доцент; С. І. Мац, здобувачка вищої освіти
Національний аерокосмічний університет
ім. М. Є. Жуковського «ХАІ»*

Проблеми дитячого насильства та жорстокого поведіння поєднують взаємний інтерес науки та практики у вивченні феномену шкільного булінгу. Освітній запит, пов'язаний із проблемою булінгу в освітньому середовищі, стосується не лише глибини опису ситуацій шкільного цькування, а й аналізу їх передумов та наслідків. Освітній фокус у вивченні проблеми булінгу зміщується від історії та теорії булінгу до конкретних методів його діагностики, моделей профілактики, практик втручання.

Мета дослідження – виявлення зв'язків вікових проявів булінгу з антибулінговими компетенціями у підлітковому віці.

Було виявлено, що емпатійність виступає ключовою компетенцією антибулінга. Модель асертивності має перевагу перед моделлю життєстійкості як антибулінгову компетенцію підлітків. Вікові відмінності антибулінгової компетенції у підлітків полягають у значущості когнітивного контролю для старшого віку, ініціативи – для молодшого. Антибулінгові компетенції асертивності, життєстійкості та емпатійності особистості пов'язані з такими показниками групових динамічних процесів, як безпека, благополуччя, роз'єднаність, рівноправність. У молодшому підлітковому віці антибулінговий значимістю мають групові процеси згуртованості і залученості, а старшому – безпеки та благополуччя. Профіль асертивності особи для молодшого та старшого підліткового віку має як загальні, так і відмінні властивості. Асертивність представлена з незалежними факторами - асертивність, пов'язана з життєстійкістю, асертивність, пов'язана з емпатією та асертивність, пов'язана із соціальною зрілістю. Асертивність як наслідок соціальної зрілості є відмінністю профілю старшої вікової групи. Проте статусом профілактики булінгу 1 і 2 типу обох вікових груп є асертивність, заснована на емпатії.